

ENERĢĻADVOKĀTES KRISTĪNES ŠTIKSAS HAKLAS [CHRISTINE STIXHACKL]
SECINĀJUMI,

sniegti 2004. gada 14. decembrī (1)

Lieta C-33/03

Eiropas Kopienu Komisija

pret

Apvienoto Karalisti

Valsts pienākumu neizpilde – Sestās PVN direktīvas 17. panta 2. punkta a) apakšpunkts un 18. panta 1. punkta a) apakšpunkts – Valsts tiesību normas, kuras ļauj darba devējam atskaitēt priekšnodokli par degvielu, kas piegādāta viā darbiniekiem, ja viš atlīdzina degvielas cenu

I – Ievads

1. Ar šo pieteikumu Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka Lielbritānijas un Ziemeļrīijas Apvienotā Karaliste nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek EK līgums, pretī Sestās direktīvas 77/388/EEK (turpmāk tekstā – “Sestā direktīva”) (2) 17. un 18. pantam ļaujot nodokļa maksātājiem atskaitīt PVN par noteiktām degvielas piegādēm personām, kuras nav nodokļa maksātāji.
2. Šajā tiesvedībā jautājums par to, vai Apvienotās Karalistes PVN sistēma, saskaņā ar kuru darba devējs var atskaitīt priekšnodokli par degvielu, kas piegādāta viā darbiniekiem, ja viš atlīdzina degvielas cenu, ir lūdzīga Nīderlandes atskaitēšanas sistēmai, kuru Tiesa ar savu 2001. gada 8. novembra spriedumu lietā C-338/98 (3) ir atzinusi par saderīgu ar Sestās direktīvas 17. panta 2. punkta a) apakšpunktu un 18. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

II – Atbilstošās tiesību normas

A – Kopienu tiesiskais regulējums

3. Sestās direktīvas 4. pants cita starpā nosaka:

“1. “Nodokļa maksātājs” nozīmē visas personas, kas patstāvīgi jebkurā vietā veic jebkuru 2. punktā norādītu saimniecisku darbību neatkarīgi no šīs darbības mērķa un rezultāta.

[..]

4. Vērdā "patstāvīgi" lietojums 1. punktā atbilstoši no nodokļa nodarbinātās un citas personas, ciktāl tās ar darba devēju saista darba līgums vai jebkādas citas juridiskas saites, kas rada darba devēja un darba ņēmēja attiecības saistībā ar darba apstākļiem, atalgojumu un darba devēja atbildību.

[..]"

4. Sestās direktīvas 17. pants ar virsrakstu "Atskaitīšanas tiesību izcelsme un darbības joma" cita starpā 2. punkta a) apakšpunktā nosaka:

"Ja preces un pakalpojumus nodokļa maksātājs izmanto ar nodokli apliekamiem darījumiem, viņam ir tiesības atskaitīt no nodokļa, kurš viņam jāmaksā:

a) pievienotās vērtības nodokli, kas maksājams vai samaksāts par precēm vai pakalpojumiem, kurus viņam jau piegādājis vai sniedzis vai vēl piegādās vai sniegs cits nodokļa maksātājs."

5. Sestās direktīvas 18. pants ar virsrakstu "Noteikumi, kas regulē atskaitīšanas tiesību stenošanu" cita starpā paredz:

"1. Lai ņemtu savas atskaitīšanas tiesības, nodokļa maksātājam:

a) par atskaitījumiem atbilstīgi 17. panta 2. punkta a) apakšpunktam jābūt faktā, kas sastādīta saskaņā ar 22. panta 3. punktu;

[..].

3. Dalībvalstis pieņem nosacījumus un kārtību, kādā nodokļa maksātājam var atļaut veikt atskaitīšanu, kuru tas nav veicis saskaņā ar 1. un 2. punkta noteikumiem.

[..]"

6. Sestās direktīvas 22. panta 3. punkta a) apakšpunkts cita starpā paredz:

"Katrs nodokļa maksātājs izdod faktūru vai citu dokumentu faktūras vietā par visām precēm un pakalpojumiem, ko tas piegādājis citam nodokļa maksātājam, un pats patur šo dokumenta kopiju.
[..]

Katrs nodokļa maksātājs tāpat izdod faktūru par visiem maksājumiem uz kontu, ko tam maksājīs cits nodokļa maksātājs, pirms preču piegāde vai pakalpojumu sniegšana ir notikusi vai pirms tā ir pabeigta."

7. Sestās direktīvas 22. panta 3. punkta c) apakšpunkts nosaka:

"Dalībvalstis pieņem kritērijus, lai noteiktu, vai dokuments der faktūras vietā."

B – *Valsts tiesiskais regulējums*

8. 1991. gada VAT (*Input Tax*) (*Person Supplied*) Order (turpmāk tekstā – "1991. gada rīkojums par PVN"), kas stājas spēkā 1991. gada 1. decembrī, 2. un 3. pants nosaka:

"2. 3. pants piemērojams, ja personai, kas nav nodokļa maksātājs, tiek piegādāta degviela un nodokļa maksātājs minētajai personai maksā

- a) cenu, ko tas faktiski samaks?jis par degvielu, vai
- b) summu, kas visa vai kuras da?a piel?dzin?ma summai un ir samaks?ta, lai atl?dzin?tu vi?am izdevumus par degvielu, ko apr??ina, pamatojoties uz:
- i) kop?jo att?lumu, ko nobraucis transporta l?dzeklis, kur? izmantota degviela (vai nu ietverot, vai neietverot att?lumus, kuri veikti cit?m vajadz?b?m, kas nav nodok?a maks?t?ja uz??m?jdarb?bas vajadz?bas), un
- ii) transporta l?dzek?a jaudu, neatkar?gi no t?, vai nodok?a maks?t?js veic citu maks?jumu nol?k? atl?dzin?t jebkurus citus izdevumus.
3. Gad?jumos, kad piem?rojams šis pants, saska?? ar 1983. gada *Value Added Tax Act* 14. panta 3. punktu ir j?pie?em, ka degviela nodok?a maks?t?jam pieg?d?ta, lai tas var?tu veikt savu uz??m?jdarb?bu un par cenu, kas ir t?da pati k? summa, ko tas samaks?jis saska?? ar 2. panta a) vai b) apakšpunktu (izsl?dzot jebkurus citus izdevumus, kas nav izdevumu par degvielu kompens?cija).”

9. R?kojumam pievienotajos koment?ros nor?d?ts, ka:

“Šis r?kojums, kas st?jas sp?k? 1991. gada 1. decembr?, legaliz? sen past?vošu administrat?vu praksi. Tas paredz, ka degviela, ko ieg?d?jies darbinieks, tiek uzskat?ta par darba dev?ja ieg?d?tu degvielu, ja darbiniekam tiek atl?dzin?tas t?s izmaksas, vadoties vai nu p?c veikt? att?luma, vai faktiski samaks?t?s cenas. [..]”

10. Atbilstoši Apvienot?s Karalistes vald?bas sniegtajiem paskaidrojumiem, darba dev?ja veikts atl?dzin?jums atbilstoši 1991. gada r?kojuma par PVN 2. panta b) punktam praks? notiek š?di: darbinieks nodod darba dev?jam detaliz?tu inform?ciju par braucieniem, kas veikti darba dev?ja interes?s, atbilstošos att?lumus un izmantot? transporta l?dzek?a jaudu. T?pat darbinieks iesniedz darba dev?jam “vienk?ršotu” fakt?ru par degvielas ieg?di, kur? degvielas sa??m?js nav identific?ts, nor?dot t? v?rdu.

11. Darba dev?js tad apr??ina degvielas izmaksas, balstoties uz *Royal Automobile Club*, *Automobile Association* vai *UK Customs* (Lielbrit?nijas muitas dienesta) public?to degvielas izmaksu uz j?dzi sarakstu ar *Inland Revenue* (Lielbrit?nijas Finanšu p?rvaldes) apstiprin?t?m likm?m un transporta l?dzek?u ražot?ju sniegtu detaliz?tu inform?ciju. Ar šo faktoru pal?dz?bu – darba dev?ja interes?s veikto braucienu att?lumu un attiec?g? transporta l?dzek?a veida degvielas izmaksas uz j?dzi – darba dev?js, k? nor?d?jusi Apvienotas Karalistes vald?ba, var apr??in?t prec?zas darba dev?ja interes?s veikto braucienu izmaksas un t?s atbilstoši atl?dzin?t.

III – Pirmstiesas proced?ra un tiesved?ba

12. T? k? Komisija uzskat?ja, ka, nepast?vot pras?bai iesniegt fakt?ru, 1991. gada r?kojuma par PVN 2. un 3. pant? paredz?t? atskait?šanas iesp?ja nav sader?ga ar Sest?s direkt?vas 18. panta 1. panta a) apakšpunktu, t? ar 1995. gada 10. maija br?din?juma v?stuli pret Apvienoto Karalisti uz?ka proced?ru par valsts pien?kumu neizpildi saska?? ar EKL 226. pantu.

13. Pēc detalizētas izvērtēšanas Komisija ar divām papildu brīdinājuma vēstulēm 1996. gada 17. oktobrī un 1997. gada 3. decembrī paplašināja savu iebildumu, pievienojot iebildumu par Sestās direktīvas 17. panta pārskatīšanu. Tā norādīja, ka 1991. gada rīkojums par PVN pārskatīšanu ar šo normu, jo tajā atāuta nodokļa atskaitēšana attiecībā uz preču un pakalpojumu piegādi darbiniekiem, proti, personām, kuras nav nodokļa maksātāji, un mērķiem, kas nav saistīti ar darba devēja ar nodokli apliekamiem darījumiem.

14. Apvienotās Karalistes valdība attiecīgi ar 1995. gada 13. jūlija, 1996. gada 16. decembra un 1998. gada 28. janvāra vēstulēm noraidīja Komisijas iebildes, apgalvojot, ka tiesbūm atskaitīt nodokli attiecībā uz tūdu darbinieku degvielas izmaksām, kuras bijušas saistītas ar viņu darba devēja ar nodokli apliekamiem darījumiem, atbilstoši 1991. gada rīkojuma par PVN regulējumam, bija jāpastāv atbilstoši Sestajai direktīvai.

15. Tā kā Komisija no savas nostājas neatkāpās, tā 1998. gada 14. oktobrī Apvienotās Karalistes valdībai nosūtīja argumentētu atzinumu, taču Apvienotās Karalistes valdība 1998. gada 15. decembra atbildes vēstulē savu nostāju nemainīja. Pēc tam, kad 2001. gada 8. novembrī bija pasludināts spriedums lietā Komisija/Nīderlande, kuru tā bija gaidījusi, Komisija ar 2003. gada 27. janvāra pieteikumu, kas Tiesas kanceleijā reģistrēts 2003. gada 28. janvārī, cēla šo prasību.

16. Komisija lūdz Tiesu:

- atzīt, ka, pretēji 17. un 18. pantam Padomes Sestajā direktīvā 77/388/EEK par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem – Kopēja pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienota aprēķinu bāze, piešķirot nodokļa maksātājiem tiesības atskaitīt PVN par noteiktām degvielas piegādēm personām, kuras nav nodokļa maksātāji, Lielbritānijas un Ziemeļrīrijas Apvienotā Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kurus uzliek EK līgums;
- piespriest Lielbritānijas un Ziemeļrīrijas Apvienotajai Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Lielbritānijas un Ziemeļrīrijas Apvienotā Karaliste lūdz Tiesu noraidīt Komisijas prasību.

IV – Komisijas izvirzīto pamatu izvērtējums

17. Komisijas izvirzītie prasības pamati attiecas, pirmkārt, uz Sestās direktīvas 17. panta 2. punktu paredzētajām tiesbūm atskaitīt priekšnodokli un, otrkārt, uz šīs direktīvas 18. panta reglamentētajiem nosacījumiem, kas tiek izvirzīti priekšnodokļa atskaitēšanas tiesību izmantošanai. (4)

A – Par Sestās direktīvas 17. panta pārskatīšanu

1. Lietas dalībnieku galvenie argumenti

18. Saskaņā ar Komisijas viedokli, apstrīdētais 1991. gada rīkojums par PVN pārskatīšanu Sestās direktīvas 17. panta 2. punkta a) apakšpunktā, tā kā, pirmkārt, ar to ir atāuts atskaitīt priekšnodokli par piegādēm personām, kuras nav nodokļa maksātāji, proti, darbiniekiem, un, otrkārt, tā kā nav nodrošināts, ka tiesības atskaitīt priekšnodokli attiecas tikai uz tādām degvielas piegādēm, kas izmantota darba devēja ar nodokli apliekamiem darījumiem. Komisija galvenokārt atsaucas uz spriedumu lietā Komisija/Nīderlande un norāda, ka attiecīgās Apvienotās Karalistes tiesību normas var salīdzināt ar normām, kuras Tiesa minējājusi spriedumā atzina par nesaderīgām ar Sesto direktīvu.

19. Komisija neizslēdz iespēju, ka daudzos gadījumos darbinieku veiktie pirkumi faktiski ir piegādes to darba devējiem un tād – nodokļa maksājumiem, kuriem ir tiesības atskaitīt nodokli. Izskatīmajā lietā tomēr, pretīji lietai *Intiem* (5), nav tiešas saiknes starp diviem nodokļa maksājumiem, šajā gadījumā – degvielas piegādātāju un darba devēju.

20. Apvienotās Karalistes valdība pirmām kārtām atsaucas uz to, cik svarīgs ir princips, ka nodokļa maksājumiem, ja un ciktāl preces un pakalpojumi tiek izmantoti tā ar nodokli apliekamiem darījumiem, ir tiesības atskaitīt PVN par izmantotajiem precēm un pakalpojumiem. Šā principa mērķis ir nodrošināt visu Kopienā veikto saimniecisko darījumu fiskālo neitralitāti.

21. Jautājums izskatīmajā lietā ir par to, vai Sestās direktīvas 17. pants dod tiesības atskaitīt priekšnodokli gadījumos, kad darbinieks izdara pirkumu par labu darba devējam vai saistībā ar darba devēja darījumiem un tad darbinieka izdevumi tiek atlīdzināti. Gadījumos, ja preces vai pakalpojumi ir izmantoti ar nodokli apliekamu darījumu kontekstā, nevar būt nozīme tam, vai faktiskais (vai līgumiskais) preču vai pakalpojumu saņēmējs ir pats darba devējs, vai viena darbinieks vai pārējie.

22. Komisija neņem vērā tautsaimniecisko realitāti. Ja tiktu ņemti vērā tās formālie argumenti, darba devējs, pretīji Sestajai direktīvai noteiktajam, nevarētu atskaitīt priekšnodokli par visiem ar vienu uzņēmējdarbību saistītajiem izdevumiem. Degviela praksē ar darbinieka starpniecību tiek piegādāta darba devējam, kas ir nodokļa maksātājs, izmantošanai darba devēja ar nodokli apliekamiem darījumiem. Šo situāciju var salīdzināt, piemēram, ar situāciju, kad darbinieks apmaksā mētnes, uzturēšanu un transporta izdevumus saistībā ar darījuma braucienu vai ar ārpus uzņēmuma būvniecības strādājošs būvniecības sabiedrības darbinieks iegādājas amata rīkus. Ir jāatzīst, ka degvielas iegāde ietver pašas ar norobežošanu saistītas problēmas, taču tās nevar principā izslēgt tiesības atskaitīt nodokli.

23. Apvienotās Karalistes valdība atzīst, ka pastāv līguma starp sistēmu, kas tika apskatīta lietā Komisija/Nīderlande, un Apvienotās Karalistes sistēmu. Tomēr, salīdzinot ar minētajā spriedumā apskatīto sistēmu, Apvienotās Karalistes sistēma – ciktāl ir saprātā robežs iespējams tādā sistēmā, kura obligāti balstās uz pieņēmumiem – nodrošina, ka PVN ir atskaitāms vienīgi par darbinieku faktiskajiem ceļa izdevumiem. Apvienotās Karalistes valdība piekrīt viedoklim, ka 1991. gada rīkojuma par PVN paredzētās tiesības atskaitīt PVN ir jāierobežo, attiecinot tās vienīgi uz degvielu, kas izmantota darba devēja ar nodokli apliekamiem darījumiem. Praksē piemērojot 1991. gada rīkojumu par PVN, tiesības atskaitīt priekšnodokli ir šādi ierobežotas. Tāpat darba devējs nav nekādi ieinteresēts atlīdzināt izdevumus par degvielu, pārsniedzot darījuma brauciena izdevumus.

24. Savā rakstveida atbildē uz Tiesas uzdoto jautājumu Apvienotās Karalistes valdība atzina, ka 1991. gada rīkojums par PVN neparedz juridiski saistošu saikni starp darba devēja tiesībām atskaitīt PVN atbilstoši 1991. gada rīkojuma par PVN 2. un 3. pantam, un to, ka darbinieka iegādātā degviela tiek izmantota darba devēja ar nodokli apliekamiem darījumiem. Tomēr šā saikne izriet no norādes uz vispār piemērojamo tiesību aktu – 1994. gada *Value Added Tax Act* (turpmāk tekstā – “1994. gada likums par PVN”). Šā Apvienotās Karalistes valdības norādītā likuma normas ietver 1991. gada rīkojuma par PVN juridisko pamatu, vispārēju PVN definīciju (PVN, kas maksājams par tūdu preču un pakalpojumu piegādi, kuras tiek izmantotas nodokļa maksājuma darījumiem) un normu, ka jauktas izmantošanas gadījumā nodoklis ir atskaitāms tikai atbilstoši proporcijai, kādā preces un pakalpojumi ir izmantoti ar nodokli apliekamiem darījumiem.

2. Izvērtējums

25. Pirms izvērtēt, vai 1991. gada rīkojuma par PVN paredzētais apstrādātais atskaitīšanas

mehānisms ir saderīgs ar Sestās direktīvas 17. pantu, ir jāatgādina noteikti ar priekšnodokļa atskaitīšanas tiesību saistīti principi, kas regulēti šajā tiesību normā.

26. Saskaņā ar iedibināto judikatūru tiesības atskaitīt priekšnodokli ir PVN mehānismā neatņemama sastāvdaļa un princips tās nav ierobežojamas. (6) Mērķis normai par atskaitīšanu ir pilnībā atbrīvot tirgus dalībniekus no saistības ar to saimnieciskajam darbībam samaksēt vai maksājam PVN sloga. Tādējādi kopējā PVN sistēma nodrošina neitralitāti visu saimniecisko darbību aplīšanai ar nodokļiem, neatkarīgi no to mērķa vai iznākuma, ja tās pašas ir apliekamas ar PVN. (7)

27. Saskaņā ar Sestās direktīvas 17. panta 2. punkta a) apakšpunktu “nodokļa maksājām” ir tiesības atskaitīt no nodokļa, kas viņam jāmaksā, PVN, kas ir maksājams vai samaksāts par precēm un pakalpojumiem, kurus tam piegādājis “cits nodokļa maksājājs”, “ja preces un pakalpojumus izmanto ar nodokli apliekamiem darījumiem”.

28. Tādā atbilstoši šīs tiesību normas formulējumam tiesības atskaitīt nodokli jau iepriekš prezumē, ka attiecīgā persona ir nodokļa maksājājs Sestās direktīvas izpratnē un ka attiecīgās preces un pakalpojumi tiek izmantoti viņa ar nodokli apliekamiem darījumiem. (8)

29. Sestās direktīvas 17. panta 2. punkta a) apakšpunkta formulējums parāda arī, ka tiesības atskaitīt priekšnodokli pastāv vienīgi saistībā ar PVN, kas samaksāts par precēm vai pakalpojumiem, kurus nodokļa maksājājam piegādājis cits nodokļa maksājājs.

30. Attiecībā uz Komisijas iebildumu, ka darbinieks nav nodokļa maksājājs, proti, ka tiek pārrauta piegāde, vispirms ir jāatzīmē, ka izskatāmā lietā – atbilstoši Sestās direktīvas 4. panta 4. punkta normām – netiek apstrādāts, ka attiecīgā darbinieki, kuru degvielas izdevumi tiek atlīdzināti, paši nav nodokļa maksājāji. (9) Jautājums drīzāk ir par to, vai, neskatoties uz šo trijstūra struktūru, kurai pastāv 1991. gada rīkojums par PVN ļauj atskaitīt PVN, var uzskatīt, ka ir notikusi piegāde, kuru veicis viens nodokļa maksājājs citam, proti, degvielas pārdevēja piegāde darba devējam.

31. No sprieduma lietā *Intiem* izriet, ka preču fiziska piegāde darbiniekam pati par sevi neizslēdz darba devēja tiesības atskaitīt priekšnodokli. Atbilstoši minētās lietas faktiem degviela, tpat kā izskatāmā lietā, bija piegādāta darbiniekam. Tiesa šajā sakarā nolēma, ka Sestās direktīvas 17. panta 2. punkts paredz tās priekšnodokļa atskaitīšanas aprobežošanai ar nodokli “par viņam piegādātajām precēm [..]” mērķis “nevar būt no atskaitīšanas izslēgt PVN, kas samaksāts par precēm, kuras, kaut arī tās pārdotas nodokļiem izmantošanai tikai un vienīgi viņu ar nodokli apliekamiem darījumiem, fiziski tikušas piegādātas viņu darbiniekiem”. (10)

32. Turklāt pati Komisija atzīst, ka darbinieki bieži darbojas savu darba devēju labā un šādā gadījumā ir jāuzskata, ka darbinieku saņemtais preces un pakalpojumi faktiski ir piegādāti darba devējam. Tā tomēr uzskata, ka tas nav ticis pierādīts attiecīgās tiesību normas sakarā.

33. Tādējādi rodas jautājums par apstākļiem, kādos, ja preces vai pakalpojumus ir saņēmis darbinieks, ir notikusi piegāde darba devējam. Tas būtībā ir “fakta jautājums [..], kas jāizlemj, ņemot vērā visus lietas apstākļus [..]”. (11) Apvienotās Karalistes valdība, izmantojot piemēru par pārstāvi, kura darba devējs atlīdzina ceļa izdevumus, vai par būvniecības darbinieku, kurš iegādājas rīkus būvniecībai, ir parādījis, ka šajā sakarā var rasties norobežošanas problēmas.

34. Šīet, ka tīl?kai izv?rt?šanai b?tu j?patur pr?t?, ka past?v cieša saikne starp to, vai viens nodok?a maks?t?js ir veicis pieg?di citam nodok?a maks?t?jam, un jaut?jumu par attiec?go pre?u vai pakalpojumu izmantošanu t?s personas ar nodokli apliekamiem dar?jumiem, kura pieg?di sa?em.

35. Saska?? ar past?v?go judikat?ru persona sa?em preces k? nodok?a maks?t?js, nevis priv?tpersona vai, attiec?gi, gala pat?r?t?js, tieši tad, ja un cik?l t? š?s preces ieg?st izmantošanai saviem ar nodokli apliekamajiem dar?jumiem. (12) Turkl?t, ja darbinieks preces vai pakalpojumus izmanto sava darba dev?ja m?r?iem, š?s preces vai pakalpojumi ir izmaksu elements prec?m vai pakalpojumiem, kurus nodokli maks?jošais darba dev?js galu gal? pied?v?. Š?d? gad?jum? darbinieks nav gala pat?r?t?js, un pieg?des ??de attiec?b? uz š?m prec?m vai pakalpojumiem nav p?rrauta.

36. Sav? spriedum? liet? *Intiem Tiesa*, ac?mredzot, uzskat?ja, ka degvielas pieg?de notika darba dev?ja uz??m?jdarb?bas ietvaros vai ka degviela tika izmantota š? darba dev?ja ar nodokli apliekamiem dar?jumiem. (13)

37. Turkl?t, k? Tiesa nor?d?jusi spriedum? liet? Komisija/N?derlande, spriedum? liet? *Intiem* nosac?jums nodok?a atskait?šanai – jo ?paši nosac?jums, ka viens nodok?a maks?t?js veicis pieg?di citam nodok?a maks?t?jam – bija izpild?ts it ?paši t?p?c, ka šaj? liet? darba dev?js bija vienojies par pre?u pieg?di uz darba dev?ja r??ina darbiniekiem un p?c tam vi?š no pieg?d?t?ja sa??ma r??inus par PVN, kas maks?jams par pieg?d?taj?m prec?m. (14)

38. Tom?r regul?jum?, kas apskat?ts liet? Komisija/N?derlande, šie apst?k?i nepast?v?ja; tas attiec?s uz izdevumu atl?dzin?šanu atbilstoši fiks?tai likmei par darbinieka transporta l?dzek?a v?rt?bas amortiz?ciju un degvielas pat?ri?u. Turkl?t šo izdevumu atl?dzin?šanu pati par sevi Tiesa neatzina par pietiekamu pier?d?jumu, ka notikusi “pieg?de” Sest?s direkt?vas 17. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratn?. T?p?c Tiesai neš?ita, ka N?derland? past?vošais meh?nisms ir sader?gs ar min?taj?m norm?m. (15)

39. Tiesa šaj? spriedum? atzina, ka min?tais risin?jums, kas balst?j?s uz burtisku Sest?s direkt?vas interpret?ciju, var?tu neš?ist piln?b? atbilstošs 17. panta 2. punkta a) apakšpunkta m?r?im un noteiktiem Sest?s direkt?vas izvirz?tiem m?r?iem, ta?u neuzskat?ja, ka, Kopienai ner?kojoties, b?tu pamats ties?b?m atskait?t nodokli atbilstoši N?derlandes ties?b?s paredz?tajam. (16)

40. Ja spriedumu liet? Komisija/N?derlande izmanto par pamatu izskat?maj? liet?, ir j?konstat?, ka 1991. gada r?kojum? par PVN paredz?t? un Apvienot?s Karalistes vald?bas aprakst?t? atskait?šanas sist?ma ar? neparedz tiešu r??inu nos?t?šanu vai k?das citas tiešas attiec?bas starp degvielas pieg?d?t?ju un darba dev?ju, t?d?j?di no š?da viedok?a nav notikusi pieg?de, ko veicis viens nodok?a maks?t?js citam nodok?a maks?t?jam. T?tad Komisijas iebildums šaj? sakar? ir pamatots.

41. Komisijas iebildums tom?r ir v?rstis ar? uz – un, manupr?t, tas ir svar?g?k – uz faktu, ka apstr?d?tais PVN atskait?šanas meh?nisms nenodrošina, ka tas attiecas vien?gi uz prec?m, kuras izmantotas darba dev?ja ar nodokli apliekamiem dar?jumiem. Turpret? Apvienot?s Karalistes vald?ba ir iebildusi, ka Apvienot?s Karalistes PVN atskait?šanas meh?nisms, sal?dzinot ar meh?nismu, kas apskat?ts liet? Komisija/N?derlande, nodrošina, ka PVN ir atskait?ms vien?gi par tiem izdevumiem par degvielu, kuri faktiski radušies darbiniekam.

42. Ir j?atz?st, ka Apvienotaj? Karalist? izmantot? apr??inu metode, kas balst?ta uz nobrauktajiem att?lumiem, transporta l?dzek?a jaudu un vid?j?m faktiskaj?m degvielas izmaks?m,

principā pieļauj izdevumu atlīdzināšanu, kas precīzāk atbilst degvielas izmaksām saistībā ar darbinieka darījumu braucieniem nekā aptuvena fiksētas likmes sistēma, kas tika apskatīta lietā Komisija/Nīderlande.

43. Tomēr attiecībā uz 1991. gada rīkojumu par PVN problemātiska ir ne tik daudz degvielas izmaksu aprēķina formula pati par sevi, bet drīzāk fakts, ka atbilstoši šī rīkojuma formulājumam netiek nodrošināts, ka darba devējs neatskaita priekšnodokli par darbinieku degvielas izmaksām par braucieniem, kuri nav saistīti ar darba devēja uzņēmējdarbību.

44. 1991. gada rīkojuma par PVN 2. panta b) apakšpunkts ļauj atskaitīt priekšnodokli par summu, kas *visa vai kuras daļa* atbilst personas, kas nav nodokļa maksātājs (darbinieks), izdevumiem par degvielu un ir pārskaitāta, lai atlīdzinātu šos izdevumus.

45. Apvienotās Karalistes valdība arī apstiprināja, ka nepastāv juridiski saistoša saikne starp darba devēja tiesībām atskaitīt nodokli atbilstoši 1991. gada rīkojuma par PVN 2. un 3. pantam un darbinieka iegādātās degvielas izmantošanu darba devēja ar nodokli apliekamiem darījumiem.

46. Attiecībā uz 1994. gada likuma par PVN normām, uz kurām pirmo reizi tika norādīts, sniedzot rakstveida atbildi uz Tiesas uzdoto jautājumu (17), pirmkārt, nav saprotams, kā šīs vispārējās normas varētu nodrošināt, ka atskaitīšanas tiesības saskaņā ar 1991. gada rīkojuma par PVN 2. pantu attiecas tikai uz degvielu, kura izmantota ar nodokli apliekamiem darījumiem, it paši tie kā 2. pantā minētā degviela saskaņā ar šī rīkojuma 3. pantu kopsakarā ar 1994. gada likuma par PVN 14. panta 3. punktu *tiek uzskatīta* par tādā, kas piegādāta nodokļa maksātājam izmantošanai viena ar nodokli apliekamiem darījumiem; un, otrkārt, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru direktīvas ir jātransponē ar neapšaubamu saistošo spēku un tik konkrēti, precīzi un skaidri, cik nepieciešams, lai izpildītu tiesiskās noteiktības prasības. (18)

47. Tomēr ar 1991. gada rīkojumu par PVN – kopsakarā ar 1994. gada likumu par PVN – tiesības atskaitīt priekšnodokli nav šādi transponētas; turklāt tas, ka praksē 1991. gada rīkojums par PVN piemērošanu tiek piemērots atbilstoši direktīvai, kā apgalvo Apvienotās Karalistes valdība, nevar izpildīt skaidrības un tiesiskās noteiktības prasības. (19)

48. Visbeidzot, Apvienotās Karalistes valdība ir norādījusi, ka tā ir gatava grozīt 1991. gada rīkojumu par PVN un ir jau to ierosinājusi Komisijai. Šajā sakarā pietiek ar norādi, ka atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai tas, vai dalībvalsts nav izpildījusi savus pienākumus, ir jākonstatē attiecībā uz situāciju, kāda dalībvalstī bija pēc argumentatīvajā atzinumā noteiktā termiņa. Tiesa nevar ņemt vērā turpmākus pārmaiņas. (20)

49. Tāpēc ir pamatots Komisijas iebildums, ka apstrādātā atskaitīšanas sistēma jebkurā gadījumā nenodrošina, ka priekšnodoklis tiek atskaitīts tikai par precīzām un pakalpojumiem, kuri tiek izmantoti darba devēja ar nodokli apliekamiem darījumiem.

50. Ēmot vērā iepriekš minēto, iebildums par Sestās direktīvas 17. panta pārskatpumu ir pamatots.

B – *Par Sestās direktīvas 18. panta pārskatpumu*

1. Lietas dalībnieku galvenie argumenti

51. Ar šo pamatu *Komisija* apgalvo, ka 1991. gada r?kojums par PVN p?rk?pj Sest?s direkt?vas 18. panta 1. punkta a) apakšpunktu, ?aujot atskait?t priekšnodokli, neizvirzot nosac?jumu, ka š?das ties?bas past?v tikai tad, ja nodok?a maks?t?jam ir saska?? ar 22. panta 3. punktu izrakst?ta fakt?ra.

52. Balstoties uz spriedumu liet? Komisija/N?derlande, t? apgalvo, ka, ja nav notikusi viena nodok?a maks?t?ja pieg?de otram nodok?a maks?t?jam un nav bijis iesp?jams izrakst?t fakt?ru vai l?dzv?rt?gu dokumentu, pieš?irot ties?bas atskait?t priekšnodokli, ir p?rk?pts Sest?s direkt?vas 18. panta 1. punkta a) apakšpunkts.

53. Ja Tiesa atz?st Komisijas pirmo iebildumu, *Apvienot?s Karalistes vald?ba* š?dam viedoklim piekr?t. Ja tom?r Tiesa nolemtu, ka t?d? gad?jum? k? izskat?maj? liet? past?v ties?bas atskait?t PVN, tad Sest?s direkt?vas 18. pantu nevar interpret?t t?d?j?di, ka fakt?ras nepast?v?šana š?das ties?bas izsl?dz. Apvienot?s Karalistes vald?ba šaj? sakar? atsaucas uz t?s ties?b?m atbilstoši Sest?s direkt?vas 18. panta 3. punktam pie?emt attiec?go atskait?šanas ties?bu “nosac?jumus un k?rt?bu”.

2. Izv?rt?jums

54. Apvienot?s Karalistes vald?ba nav apstr?d?jusi, ka, ja nav izpild?ti nosac?jumi priekšnodok?a atskait?šanas ties?bu pieš?iršanai, ir p?rk?pts ar? Sest?s direkt?vas 18. panta 1. punkta a) apakšpunkts. T? k? apstr?d?tais priekšnodok?a atskait?šanas meh?nisms ir nesader?gs ar Sest?s direkt?vas 17. pantu, ir pamatots ar? Komisijas otrais iebildums.

V – **Secin?jumi**

55. ?emot v?r? iepriekš min?to, es Tiesai ierosinu:

1) atz?t, ka, ?aujot nodok?a maks?tajiem atskait?t PVN par noteikt?m degvielas pieg?d?m person?m, kuras nav nodok?a maks?t?ji, pret?ji Padomes 1977. gada 17. maija Sestajai direkt?vai 77/388/EEK par to, k? saska?ojami dal?bvalstu ties?bu akti par apgroz?juma nodok?iem – Kop?ja pievienot?s v?rt?bas nodok?u sist?ma: vienota apr??inu b?ze, Lielbrit?nijas un Zieme??rijas Apvienot? Karaliste nav izpild?jusi pien?kumus, kurus tai uzliek EK l?gums;

2) piespriest Apvienotajai Karalistei atl?dzin?t ties?šan?s izdevumus.

1 – Ori?in?lvaloda – v?cu.

2 – Padomes 1977. gada 17. maija Direkt?va par to, k? saska?ojami dal?bvalstu ties?bu akti par apgroz?juma nodok?iem – Kop?ja pievienot?s v?rt?bas nodok?u sist?ma: vienota apr??inu b?ze (OV L 145, 1. lpp.).

3 – 2001. gada 8. novembra spriedums liet? C?338/98 Komisija/N?derlande (*Recueil*, I?8265. lpp); turpm?k tekst? – “spriedums liet? Komisija/N?derlande”.

4 – Attiec?b? uz šo iedal?jumu skat. 2004. gada 29. apr??a spriedumu liet? C?152/02 *Terra Baubedarf?Handel* (*Recueil*, I?5583. lpp., 30. punkts), k? ar? spriedumu liet? Komisija/N?derlande (min?ts iepriekš 3. zemsp?tras piez?m?), 71. punkts.

5 – 1988. gada 8. marta spriedums liet? 165/86 *Intiem* (*Recueil*, 1471. lpp.).

- 6 – Skat. cita starp? 2004. gada 1. apr??a spriedumu liet? C?90/02 *Bockemühl* (*Recueil*, l?3303. lpp., 38. punkts).
- 7 – Skat. cita starp? 1985. gada 14. febru?ra spriedumu liet? 268/83 *Rompelman* (*Recueil*, 655. lpp., 19. punkts) un 1998. gada 15. janv?ra spriedumu liet? C?37/95 *Ghent Coal Terminal* (*Recueil*, l?1. lpp., 15. punkts).
- 8 – Skat. 2004. gada 29. apr??a spriedumu liet? C?137/02 *Faxworld* (*Recueil*, l?5547. lpp., 24. punkts).
- 9 – Skat. iepriekš 3. zemsv?tras piez?m? min?to spriedumu liet? Komisija/N?derlande, 45. un 46. punkts.
- 10 – Iepriekš 5. zemsv?tras piez?m? min?tais spriedums liet? *Intiem*, 14. punkts.
- 11 – Skat. 1991. gada 11. j?lija spriedumu liet? C?97/90 *Lennartz* (*Recueil*, l?3795. lpp., 21. punkts).
- 12 – Skat. cita starp? spriedumu liet? C?137/02 *Faxworld* (min?ts iepriekš 8. zemsv?tras piez?m?, 28. punkts); spriedumu liet? C?97/90 (min?ts iepriekš 11. zemsv?tras piez?m?, 8. un 14. punkts); 2000. gada 21. marta spriedumu apvienotaj?s liet?s no C?110/98 l?dz C?147/98 *Gabalfrisa* u.c. (*Recueil*, l?1577. lpp., 47. punkts) un 2000. gada 8. j?nija spriedumu liet? C?400/98 *Breitsohl* (*Recueil*, l?4321. lpp., 34. punkts).
- 13 – Skat. iepriekš, 12., 14. un 16. punkts.
- 14 – Skat. spriedumu liet? Komisija/N?derlande (min?ts iepriekš 3. zemsv?tras piez?m?, 52. un 53. punkts),.
- 15 – Turpat, 48. un 54. punkts.
- 16 – Skat. iepriekš, 55. un 56. punkts; t? var?tu b?t šaur?ka interpret?cija sal?dzin?jum? ar citiem Tiesas spriedumiem par Sesto direkt?vu. Piem?ram, skat. spriedumu liet? *Faxworld* (min?ts iepriekš 8. zemsv?tras piez?m?), 42. punkts; šaj? kontekst? skat. ar? 1997. gada 20. febru?ra spriedumu liet? C?260/95 *DFDS* (*Recueil*, l?1005. lpp., 23. punkts), saska?? ar kuru “tautsaimniecisk?s realit?tes v?r? ?emšana ir b?tisks krit?rijs Kop?j?s PVN sist?mas piem?rošan?”.
- 17 – Skat. iepriekš, 24. punkts.
- 18 – Skat. cita starp? 2001. gada 18. janv?ra spriedumu liet? C?162/99 Komisija/It?lija (*Recueil*, l?541. lpp., 22. punkts); 1999. gada 8. j?lija spriedumu liet? C?354/98 Komisija/Francija (*Recueil*, l?4927. lpp., 11. punkts); 1997. gada 4. decembra spriedumu liet? C?207/96 Komisija/It?lija (*Recueil*, l?6869. lpp., 26. punkts) un 1997. gada 13. marta spriedumu liet? C?197/96 Komisija/Francija (*Recueil*, l?1489. lpp., 14. un 15. punkts).
- 19 – Skat. cita starp? 1991. gada 30. maija spriedumu liet? C?59/89 Komisija/V?cija (*Recueil*, l?2607. lpp., 28. punkts).
- 20 – Skat. cita starp? 2003. gada 26. j?nija spriedumu liet? C?233/00 Komisija/Francija (*Recueil*, l?6625. lpp., 30. punkts) un 2002. gada 12. septembra spriedumu liet? C?152/00 Komisija/Fancija (*Recueil*, l?6973. lpp., 15. punkts).